

31. december 2022

Kære Landsbylaug

Landsbyforum ønsker alle et godt nytår, og i bestyrelsen glæder vi os til samarbejdet i det nye år – tak for alt i det gamle år. Vi har samlet forskellige nyheder sammen, som vi gerne vil dele med jer, bl.a.:

1. COP27-deltagelse den 10. november 2022
2. Ændringer i bestyrelsen
3. Nyt fra Mobilitetsforeningen
4. Status på de lokale udviklingsplaner
5. Invitation til Folkemødet på Bornholm den 15.-17. juni 2023
6. Diverse

Nr. 1 COP27-DELTAGELSE DEN 10. NOVEMBER 2022

At reducere CO2-udslippet er en enorm udfordring – formentlig den største vi mennesker nogensinde har stået over for. Den grønne omstilling kræver, at vi løfter i flok globalt, nationalt, regionalt og lokalt – og at vi gør det på tværs af by og land. I dag er der dog vidt forskellige muligheder og betingelser for at bidrage til den grønne omstilling alt efter, om du bor storbyen eller på landet. Lovgivning og løsninger formes i høj grad i hovedstæder og metropoler, imens landdistrikter ikke kan kobles på de kollektive løsninger og må finde egne, individuelle svar på de globale udfordringer.

Det er i klimaets, demokratiets og befolkningernes fælles interesse, at forskellen på by og land i den grønne omstilling nivelleres. **Nordic rural voices** er den fælles stemme for lokale landsbylaug i Norden og har til formål at gøre lovgivere og myndigheder på alle niveauer opmærksomme på de helt konkrete udfordringer, landdistrikter står over for i den grønne omstilling. Succesfuld grøn omstilling forudsætter, at landdistrikternes særlige udfordringer og vilkår i langt højere grad indtænkes i løsninger og lovgivning såvel nationalt som internationalt.

Nordic rural voices' must-considers er de handlinger og opmærksomhedspunkter, som er helt afgørende at indtænke fremadrettet i den grønne omstilling. Disse blev formuleret på en workshop for landsbylaug den 13/10, hvor Landsbyforum var vært og tovholder. De endelige must-considers blev viderebragt af Erik Lauritzen i debatten i Den nordiske Pavillon under det internationale klimatopmøde COP27. [Læs mere her.](#)

(Projektet og deltagelsen er støttet med midler fra "Puljen til Borgerinitiativer" i Sønderborg Kommune).

Billeder fra workshoppen den 13/10 på Center for Verdensmål

Nr. 2 BESTYRELSEN I LANDSBYFORUM

På det seneste bestyrelsesmøde den 24/10 trak Niels Peter Nielsen, Kværs-Tørsbøl-Snurom, sig fra bestyrelsen af helbredsmæssige årsager. Ind træder Stefan Struck Kirkegaard-Kronborg, Blans, som bestyrelsesmedlem.

Niels Peter fortsætter som formand for Mobilitetsforeningen.

Bestyrelsen vil takke Niels Peter for det store arbejde, han har gjort for landsbyudviklingen i kommunen igennem mange år. Han har virkelig sat spor med sin venlige, positive og ihærdige væsen, der har banet vejen for mange aftaler og samarbejder, siden han blev valgt ind i bestyrelsen i Landsbyforum i 2021.

Indtil næste valg består bestyrelsen af flg. personer, der har konstitueret sig med følgende:

- Willy Sahl, Lavensby, formand
- Henning Wendelboe, Kettingskov, næstformand
- Stefan Struck Kirkegaard-Kronborg, Blans, kasserer
- Angela Coriand, Sottrupskov
- Ingebeth Clausen, Smøl

Som sekretærer for Landsbyforum fortsætter Sekretariat for landdistrikter repræsenteret ved Carl Erik Maae, landsbyudvikler og Connie Mark Skovbjerg, landdistriktskoordinator.

Nr. 3: NYT FRA MOBILITETSFORENINGEN

Landsbybusserne kører endnu et år pga. støtte fra "Puljen til Borgerinitiativer" til forlængelse af projektet "[Kom hinanden ved – delebank for alle](#)". Argumentet er det akutte behov for omstilling til grønnere mobilitet, dvs. mere samkørsel, fremme af cyklisme og gentænkning af mobiliteten i de mindre lokalsamfund og landdistrikterne pga. en energikrisen med en presset økonomisk situation for både borgere og Kommunen samt målet om CO2-neutralitet i 2029.

Fra januar flyttes den ene landsbybus fra Kværs til Nybøl (foran Brugsen), mens den anden fortsat står ved friskolen i Tandslet. Der er desuden justeret lidt på prisniveauet, så det fremadrettet koster: 100 kr. pr. time eller 795 kr/dag for frie antal kilometer (excl. brændstof).

Booking: download "**nabogo**"-app en, zoom ind på kortet på skærmen til *enten* Tandslet *eller* Nybøl. Nu ses et lille ikon med en bus, og ved at klikke på denne, påbegyndes bookingen. Er du i tvivl klik [her](#).

Nr.4: STATUS PÅ DE LOKALE UDVIKLINGSPLANER

På fem møder i oktober inviterede udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter alle 37 landsbylaug samt Landsbyforum til møder, hvor udvalget og forum lagde øre til en status på de lokale udviklingsplaner. Tak for jeres deltagelse og spændende beretninger. Det var en oplysende rundtur, hvor to fællestemaer fyldte på stort set alle møder: 1) Varmeforsyning i landsbyerne og 2) opsætning af muldtoaletter i naturen. Derudover var trafikale forhold et gennemgående tema, der kunne opdeles i: hastigheder, vejforhold og vejbelastning, skiltning og cykelstier.

På dette [bilag](#) ses en opsamling af initiativer fra landsbyerne samt en anbefaling til, hvorledes udvalget i første omgang kan bidrage til, at landsbyerne når deres mål. Landsbyforum og Udvalget tager i det nye år fat i, hvorledes vi kan arbejde videre med opsamlingen.

Nr.5: INVITATION TIL FOLKEMØDET PÅ BORNHOLM DEN 15.-17. JUNI 2023

Landsbyforum inviterer igen i 2023 *bestyrelsesmedlemmer* fra landsbylaugene på studie- og inspirationstur til Folkemødet på Bornholm – støttet med midler fra "Puljen til Borgerinitiativer" fra Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter. Folkemødet finder sted fra torsdag, den 15. til lørdag, den 17. juni, men traditionen tro bookes overnatning i to sommerhuse fra søndag den 11/6 til søndag, den 18/6 pga. økonomiske besparelser. Disse er booket i Hasle, altså kun ca. 13 kilometer fra Folkemødet i Allinge-Sandvig.

Vi planlægger efter, at der er afgang i én 9-personers landsbybus søndag inklusiv cykeltrailer, og den anden landsbybus onsdag med afg. 16.30 fra Sønderborg og opsamling undervejs) – med samlet hjemtur fra Bornholm søndag morgen. Deltagerne i den første bus tilrettelægger diverse besøg på øen i dagene op til Folkemødet.

Tilmelding inden den 1. marts til cskb@sonderborg.dk (først-til-mølle-princippet). Ægtefæller er velkomne mod betaling af 1000 kr. pr. person til transport og overnatning i dobbeltseng. Til nye interesserede kan oplyses, at Landsbyforum normal er medarrangør af en debat med et aktuelt landdistriktstema – [læs mere her](#).

Nr. 6: DIVERSE

1. Møde mellem staben i Teknik, Miljø og Bæredygtighed og Landsbyforums bestyrelse

Bestyrelsen i Landsbyforum afholder to gange pr. år møde med staben i Teknik, Miljø og Bæredygtighed. Desværre måtte det planlagte møde den 11. november pga. sygdom flyttes til den 2. februar 2023.

Der blev til gengæld afholdt et ekstraordinært møde med Willy Feddersen, direktøren i Teknik, Miljø og Bæredygtighed, Tina Callesen, afdelingsleder i Byg & Bolig samt bestyrelsen i Landsbyforum den 5/12 omkring håndtering af "Landsbyfornyelsespuljen" (i daglig tale kaldet "nedrivningspuljen"). Det skete med afsæt i et svar fra Folketingets udvalg for landdistrikter og Øer, der havde besøgt os den 21. juni (vedhæftet).

2. Høringssvar fra Landsbyforum

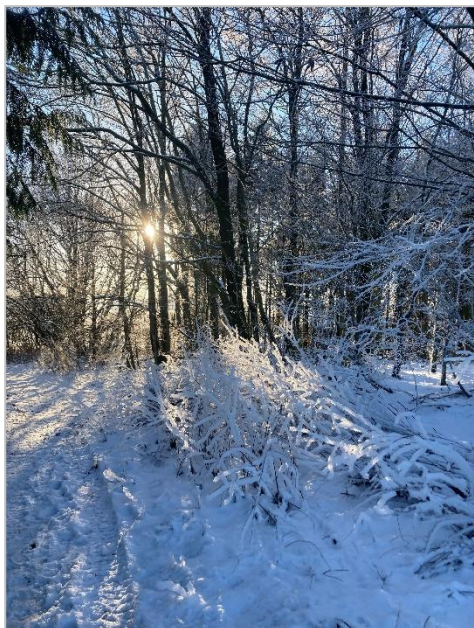
I forbindelse med byrådets opmærksomhed på behovet for at imødegå det stigende udgiftspres, er der udarbejdet et budgetreducerende sparekatalog. Der er udarbejdet følgende høringssvar:

- Landsbyforum har i november indsendt høringssvar til på de poster, der vedfører Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter - læs [her](#).
- De frivillige medlemmer af udvalget indgivet eget høringsforslag – læs [her](#).
- Mobilitetsforeningen har indsendt høringssvar i forbindelse med reduktioner på det kollektive transportområde – læs [her](#) – som er suppleret med et høringssvar fra de frivillige i udvalget – læs [her](#).

Det endelige sparekatalog er besluttet af Økonomiudvalget på deres møde den 14/12. Vi anbefaler, at bestyrelsen søger oplysninger om dagsordener og referater fra byrådets fagudvalg [her](#).

3. Puljen til borgerinitiativer

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter åbner igen for "Pulje til borgerinitiativer fra landsbylaugene" med deadline **den 9. februar 2023**. Midlerne skal sikre, at landsbyerne fortsat kan opnå synlige resultater i forhold til kommunens visioner, udvalgets godkendte indsatsområder og landsbyernes lokale udviklingsplaner. Puljen reduceres i 2023 med 500.000 kr. – men fra 2024 er den tilbage på 1.000.000 kr. (iflg. budgettet).

Med ønsket om et godt nytår

Willy, Henning, Stefan, Angela og Ingebeth

Landsbyforum Sønderborg

Kontakt: landsbyforum@sonderborg.dk